

Siedem groszy

WIADOMOŚCI ZE SWIATA - NAJCIEKAWSZE PROCESY SENSACYJNA POWIEŚĆ

dziennik ilustrowany dla wszystkich o wszystkim

Siedem osób rozszarpanych w kawałki

Straszliwe skutki eksplozji dynamitu w kamieniołomach

Paryż, 4-go września.
Z Lotaryngji nadeszła wiadomość o niezwykle tragicznych skutkach eksplozji, jaka się wydarzyła w jednym z kamieniołomów w pobliżu Treyming. Z przyczyn dotychczas jeszcze nie wyjaśnionych, założony w skałę nabój dynamitowy, eksplodował przedwcześnie, tak, że większa ilość robotników nie zdążyła się skryć w bezpieczne miejsce. Skutki przedwczesnej eksplozji były okropne. Kierujący robotami inżynier oraz 6 robotników zostało dosłownie rozszarpanych na kawałki. Dalszych 9 robotników doznało ciężkich okaleczeń. Stan kilku z nich jest beznadziejny.

Straszny bilans cyklonu na Kubie

Nowy Jork, 4-go września.
Jak donoszą z Hawany, na obszarze nawiedzonym przez cyklon poniosła śmierć 80 osób a 450 zostało rannych. Plantacje cukru są prawie zniszczone. W porcie Sagua la Grande zatono 8 okrętów. W porcie Puerta de Caibarien zatonał jeden okręt niemiecki i 14 okrętów żeglugi przybrzeżnej, naładowanych po większej części cukrem, nadto zatono bardzo wiele statków rybackich i łodzi.

Okropna katastrofa na przejeździe kolejowym

Paryż, 4-go września.
Od pewnego czasu prawie codziennie zdarzają się śmiertelne katastrofy na skrzyżowaniach szos z torami kolejowymi. W pobliżu Dijon pociąg kurierski wpadł na samochód prywatny, wiozący 8 pasażerów. Wszyscy oni ponieśli śmierć na miejscu. 6 należało do jednej rodziny.

Lot Lindbergha w nieznane

Kopenhaga, 4-go września.
Dziś o godzinie 11,14 według czasu środkowoeuropejskiego pułk. Lindbergh wystartował wraz z żoną z lotniska kopenhaskiego. Przed odlotem Lindbergh nie podał celu swego lotu a również władze na lotnisku zachowują w tej sprawie milczenie. W kołach lotniczych wyrażają przypuszczenie, że Lindbergh poleciał do Szwecji.

Pobyłowi Lindbergha towarzyszyła formalna masa projektów nowych międzynarodowych linii lotniczych.

Do najważniejszych zaliczany jest projekt bezpośredniej komunikacji lotniczej Kopenhaga — Gdynia z przedłużeniem bądź do Anglii, bądź do Warszawy.

Lindbergh, zainteresowany wyłącznie stroną techniczną projektów, we wszelkich innych kwestiach skierowywał propozycje do swoich amerykańskich moco-dawców.

W niedzielę odbyło się w Katowicach-Dębie uroczyste poświęcenie sztandaru miejscowej placówki Związku Hallerczyków, które zaszczytlił swą obecnością gen. Józef Haller oraz sen. Wojciech Korlanty. Na ilustracji z lewej strony: poczty sztandaru rowe, a z prawej — gen. Haller, sen. Wojciech Korlanty i prezes Gawrych przyjmują detilade.

Tragiczna przejażdżka na łódce

Czworo dzieci utonęło w stawku przydrożnym

Berlin, 4-go września.
Według doniesienia z Bergen, w pobliskiej wiosce Seelen, wydarzył się niebezpieczny wypadek, w którym straciło życie czworo dzieci. Powracając z wycieczki, uczniowie postanowili w przydrożnym stawku użyć przejażdżki na łódce. W pewnej chwili łódź przewróciła się a 5 uczniów wpadło do wody.

Przez pewien czas utrzymywali się na powierzchni, kurczowo uchwyciwszy się łodzi, po pewnym jednak czasie opuścili ich siły i jeden po drugim zatoneli. Tylko piąty został uratowany przez wieśniaków, których zaalarmowali koledzy, pozostali na brzegu. Ciała topielców wyłowiono dopiero po kilkugodzinnych poszukiwaniach.

Zwoki lotnika włoskiego zostaną przewiezione do Neapolu

Nowy Jork, 4-go września.
Ambasador włoski w Waszyngtonie otrzymał polecenie od Mussoliniego, aby zarządził przewiezienie ciała tragicznie zmarłego lotnika gen. de Pinedo do Neapolu na koszt państwa. Konsul w Nowym Jorku otrzymał zlecenie złożenia przy trumnie de Pinedo wieńca. Zwłoki de Pinedo zostały umieszczone w miejskiej kaplicy w Nowym Jorku i są okryte fagą włoską oraz gwiazdystym sztandarem amerykańskim. Pogrzeb de Pinedo odbędzie się w Neapolu.

gorączkowe zbrojenia

japońskie na morzu

Japonia buduje łodzie podwodne i kontrtorpedowce

Londyn, 4-go września.
Prasa angielska komentuje żywo nadchodzące z Japonii wiadomości, świadczące o gorączkowym pośpiechu z jakim admiralacja japońska rozbudowuje swe siły morskie bez względu na maksymalne granice tonażu, ustalonego na mocy traktatów w Waszyngtonie i Londynie. „Daily Herald” stwierdza, iż tajne zbrojenia japońskie dotyczą w pierwszym rzędzie łodzi podwodnych i kontrtorpedowców. Dziennik podaje, iż stocznice japońskie, z zachowaniem wszelkich środków ostroż-

ności, produkują serjami poszczególne części składowe łodzi podwodnych. Części te magazynuje się następnie w poszczególnych portach wojennych z tem, że w przeciągu kilku dni łodzie podwodne mogą być zmontowane. Według dziennika Japonia obecnie buduje jednolity typ łodzi podwodnych, o pojemności 600 ton i szybkości 40 węzłów. Łodzie te, zwane „wilkami morskimi”, buduje się w specjalnych stocznicach, do których dostęp jest niezmiernie utrudniony.

Aparaty radiowe niebezpiecznym... materiałem

Berlin, 4-go września.
Policja polityczna przeprowadziła dziś w godzinach porannych w Duisburgu cały szereg rewizji. Aresztowano 76 osób, skonfiskowano — jak twierdzi komunikat policyjny — „wiele niebezpiecznego materiału”, jak: ulotki, książki, instrumenty muzyczne, aparaty radiowe i rowery. W miejscowości Laar tajna policja aresztowała 11 komunistów, którzy rozszerzali nielegalne pisma.

PRZYPOMINAMY

że kto nie zapłaci gazety do 6 września nie otrzyma dalszych numerów.

Co robić,
żeby było
lepiej

Koszty stałe

Niejednokrotnie na konferencjach w sprawach zatargów zarobkowych i t. p. słyszy się, jak przedstawiciele przedsiębiorców, motywując dajmy na to konieczność obniżki plac robotniczych, wysuwają argument kosztów stałych w poszczególnych przedsiębiorstwach.

I istotnie, każde przedsiębiorstwo kapitalistyczne ma stałe koszty. Są to wydatki, które muszą być poczynione bez względu na stopień zatrudnienia przedsiębiorstwa, jak procenty od kapitałów, amortyzacja urządzeń i t. d. Do kosztów tych zalicza się także opłacanie specjalnie wyszkolonych pracowników umysłowych i fizycznych, którzy swą pracą zapewniają ruch i rozwój przedsiębiorstwa, a których można by wprawdzie łatwo zwolnić, lecz o wiele trudniej znów znaleźć, zebrać i przygotować do współpracy. Ale — jak to już jest z wieloma ludzkimi rzeczami — można nadużyć i najbardziej słuszną zasadę. Bardzo często pobiera wysokie pobory taki urzędnik — niepotrzebnie. Niejednego dyrektora lub wice... można by zwolnić w okresie redukcji robotników, bez najmniejszej szkody dla przedsiębiorstwa.

W każdym razie, czem większe jest przedsiębiorstwo, tem wyższe są koszty własne. Zobaczymy na przykładzie, co one oznaczają:

Gdy jakieś przedsiębiorstwo produkuje, powiedzmy, milion par pończoch rocznie i ma pół miliona złotych kosztów stałych, to na jedną parę przypada tylko 50 groszy tych kosztów. Te 50 groszy konsument zapłaci może bez nacisku. Ale jeśli to samo przedsiębiorstwo rocznie produkuje już tylko 300 tysięcy par pończoch, to wtedy na jedną ich parę wypada już 1 zł. 50 gr. kosztów własnych. Tej sumy konsument dobrowolnie zapłacić już nie może, a przedsiębiorstwo musiałoby zbankrutować jako nieracjonalnie pracujące. Takiemu przedsiębiorstwu przychodzi jednak z pomocą zмова przedsiębiorców, czyli kartel, trust lub syndykat. Wszyscy będący w zmomie przedsiębiorcy podnoszą ceny o tyle — ile tego wymaga ratowanie zagrożonego przedsiębiorstwa i narzucają je konsumentom, którzy, nie mogąc inaczej kupić pończoch, płacą za nie podyktowaną cenę.

To jest właśnie klęska kosztów stałych, które najbardziej ciąży na wielkich przedsiębiorstwach. I dlatego rozumna polityka gospodarcza musi się przeciwstawiać powstawaniu zbyt dużych przedsiębiorstw, bo opierają one swą kalkulację na kosztach niedostosowanych do rzeczywistej wysokości produkcji.

Istnienie wielkich jednostek przemysłowych jest pozatem szkodliwe także z punktu widzenia zdrowia duchowego ludności, zmaszowanej do mieszkania w wielkich skupieniach, narażonej na bezwzględna zależność od koniunkturalnego położenia przedsiębiorstwa i na zmiany, pograżające ją raz w otchłani bezrobocia i nędzy, a raz wydobywające na powierz-

83 rozporządzenia wprowadzą w życie

ustawę o scaleniu ubezpieczeń społecznych

Z Warszawy donoszą: Ministerstwo opieki społecznej przystąpiło do opracowywania rozporządzenia wykonawczego do ustawy o scaleniu ubezpieczeń społecznych. Ministerstwo

przewiduje wydanie 83 rozporządzeń, które wprowadzą w życie reformę. Specjalne rozporządzenie ustali system pobierania składek ubezpieczeniowych, sposób obliczania wysokości zarobków pra-

cowników, warunki dobrowolnego ubezpieczenia oraz uprawnienia osób ubezpieczonych, według dotychczasowej ustawy. W dziedzinie lecznictwa ustalony będzie cennik dopłat za lekarstwa i porady lekarskie. Ministerstwo przewiduje ponadto powołanie do życia centralnej kasy ubezpieczeń, która prowadzić będzie gospodarkę finansową i rachunkowość ubezpieczenia.

Otwarcie kongresu hitlerowskiego w Norymberdze w hali Luitpolda wobec 150.000 uczestników z całych Niemiec. Na rycinie widzimy władze partii hitlerowskiej. Siedzą: Adolf Hitler, obok sześciu sztabu bojówek pułkownik Röhm; stoją: sekretarz włoskiej partii faszystowskiej prof. Marpicati, obok niego zastępca Hitlera, Rudolf Hess.

Niemcy nie mogą zgnieść komunizmu

Dalsze rewizje i aresztowania

Z Berlina donoszą:

Akcja przeciwko komunistom trwa w dalszym ciągu. W Mannheim aresztowano 55 osób, u których znaleziono nielegalne ulotki. Równocześnie wykryto organizację terrorystyczną, oskarżoną o usiłowanie wydobycia z zakładów chemicznych materiałów wybuchowych. Dokonano przytem szeregu aresztowań pod zarzutem przygotowania zbrodni zdrady głównej. M. in. aresztowano malarza, który redagował ulotki podżegawcze i przemycił z zagranicy czasopisma komunistyczne, występujące z niezwykle gwałtownością przeciwko obecnemu regime'owi w Niemczech. W kilku miejscowościach pobliskich w przybywających z Zagłębia Saary wagonach z węglem

znaleziono paczki z dziennikami komunistycznymi.

W Ofenburgu rozwiązano klub strzelecki, w którym odbywać się miały codziennie ćwiczenia z bronią. Skonfiskowano przytem w różnych miejscowościach okolicznych większą ilość egzemplarzy nielegalnych dzienników komunistycznych.

6-go b.m. zapadnie decyzja o wypuszczeniu pożyczki wewnętrznej

Z Warszawy donoszą:

Dnia 6-go b.m. odbędzie się posiedzenie Rady Ministrów, na którego zapasć mają ważne decyzje. Zadecydowana zostanie ostatecznie sprawa wypuszczenia wewnętrznej pożyczki, której projekt opracowało ministerstwo Skarbu. Ponadto Rada Ministrów zajmie się sprawą Banku Akceptacyjnego, a więc przedewszystkiem wynalezieniem odpowiednich funduszy, sięgających poważnej sumy 70 milj. zł.

chnię ludzkiego bytu, przez zapewnienie pracy.

Dostosowane do rzeczywistej wysokości produkcji jednostki przemysłowe, oto jedno z wielkich i słuszych haseł przyszłości. STAB.

Polska ekspedycja polarna

przybyła do Gdyni

Dnia 3 b. m. o godz. 11 statkiem badawczego instytutu rybackiego „Mewa” przybyła z Gdańska do Gdyni polska ekspedycja polarna, która przed 14 miesiącami z okazji międzynarodowego roku polarnego wyruszyła na wyspę Niedźwiedzia. W skład ekspedycji wchodził: inż. Czesław Pełkiewicz jako kierownik, inż. Lysakowski i p. Siedlecki. Po przybyciu do gmachu morskiego instytutu meteorologicznego w Gdyni powitał członków ekspedycji naczelnik wydziału morskiego inż. Zubrzycki, komisarz rządu mgr. Sokół, wicekom. Szaniawski, dyr. oddziału PIM-a kpt. Dłuski, nac. PIM-a z Warszawy Lysakowski, prof. Bogucki, Siedlecki i wielu zaproszonych gości. Następnie odbyło się śniadanie, w czasie którego wygłoszono szereg przemówień.

Żyrardów domaga się uwolnienia Blachowskiego

Rada Miejska Żyrardowa postanowiła powziąć uchwałę, domagającą się uwolnienia przebywającego w więzieniu Blachowskiego. W najbliższym czasie rozpocznie się zbieranie podpisów pod petycją. Po złożeniu odpowiedniego podania, obrońcy również wystąpią z wnioskiem o uwolnienie zabójcy dyr. Kollera. Blachowskiemu pozostało jeszcze do odsiedzenia 3 lata. Przebywa on w więzieniu mokołowskim, gdzie zajmuje się pisaniem swego pamiętnika.

Przymusowa kąpiel lotników

Krający nad Wiedniem samolot używany do lotów okrężnych nad miastem z nieznaną na razie przyczyną wpadł do Dunaju obok mostu Friedensbrücke. Pilot i trzech pasażerowie wyszli z katastrofy bez szwanku. Wskoczyli oni w ostatniej chwili z kabiny i wpadli do Dunaju, skąd ich wyratowano.

Na wiadomość o tem tysiączne tłumy ludności przybyły na miejsce katastrofy. Przybyła również straż pożarna, która zajęła się wydobyciem uszkodzonego samolotu. Dalszych szczegółów na razie brak.

Huragan nad Florydą

Z Florydy donoszą:

Nad wybrzeżem na Florydzie szalał 4 b.m. huraganowy wichur, który wyrządził znaczne szkody. Ze względu na uszkodzenie wszelkich połączeń, trudno dotychczas zbadać jak wielkie są rozmiary katastrofy żywiołowej.

Historja Tarnowskich Gór

III.

Wydobyta w ten sposób, z łem i wodą zmieszana rudę zsypany na zwal, gdzie z tej lepkiej, glina i wodą presyjnej masy rudy wybierano mozolnie czyste bryły i bryłki, które następnie szły do płóczki, a stąd po jej zmagazynowaniu czystą już rudę różni przedsiębiorcy odwozili do swych hut i tam dopiero z niej wytapiali ołów i srebro, w późniejszych wiekach także galman i żelazo, w sposób oczywiście również jeszcze bardzo prymitywny.

Praca w kopalniach była bardzo ciężką, najbrudniejszą zaś przy płóczkach gdzie poddani chłopci, nie zaliczając się do właściciwych górników, darmo ją musieli wykonywać. Z tej też przyczyny doszło

z (w r. 1534) do poważnego starcia z urzędnikami niemieckimi, których robotnicy polscy dotkliwie pobili, przyczem odwadniarki konne zniszczono i na kilka tygodni eksploatację kopalni uniemożliwiono.

Tarnowskie Góry, mimo, że nigdy nie były otoczone murami, posiadały jednak muryne bramy u wylotu głównych ulic, a to celem kontrolowania pobieranego u bram cła. Bram takich było trzy, a zniesiono je dopiero w r. 1834.

W ciągu wojny 30-letniej a także w okresie wojny 7-letniej i późniejszych wojen napoleońskich miasto, nawiedzane raz poraz przez wojska obu walczących obozów, było przedmiotem ogromnego wy-

zysku. Obywatele musieli płacić wysokie kontrybucje, bez wynagrodzenia żywić oficerów i żołnierzy i na użytek wojska oddawać nieraz wszystko, co posiadali. Kilkakrotnie przebywali tu Szwedzi, którzy znęcali się nad ludnością katolicką, lecz i „cesarscy” nie zostawili po sobie żadnego dobrego wspomnienia.

Tarnowskie Góry gościły w swych murach kilkakrotnie królów polskich, mianowicie w r. 1670 królową Eleonore, uroczą małżonkę króla Michała Korybuta Wiśniowieckiego, gdy po swych godach weselnych jechała do Warszawy w towarzystwie swej siostry i swej matki, cesarzowej Eleonory, żony cesarza Ferdynanda III. W drodze swej z odsieczą dla Wiednia, prowadzącej przez Górny Śląsk, król Jan Sobieski bawił w r. 1683 w dniach 20 i 21 sierpnia również w Tarn. Górach, gdzie przenocował, a król August Mocny bawił tu od 14 do 25 lipca 1697 r., przyjmowany przez szlachtę polską. W r. 1707 podczas wojny szwedzko - polskiej przejeżdżał przez Tarn. Góry szwedzki król Karol XII, a później, w r. 1733 bawił tu król polski August III, syn Augusta Mocnego, a to po wyborze swym na króla polskiego, gdy udawał się do Polski na koronację.

Miasto kilkakrotnie stawało się past-

wą pożarów, m. in. 6 sierpnia 1701 r., 7 września 1742 r. i 9 lipca 1746 r. W latach 1736 i 1737 wskutek nieurodzaju głód i mór nawiedziły ludność miasta, jak i zresztą i całego kraju. W r. 1821 wschodnia część Górnego Śląska z ziemią bytomsko - tarnogórska i pszczyńska, należąca do diecezji krakowskiej, przyłączona została do diecezji wrocławskiej i po zmianie suwerenności od r. 1921 należy do nowoutworzonej dla Śląska Polskiego Administracji Apostolskiej wzgl. obecnego Biskupstwa Katowickiego.

Tarn. Góry liczą obecnie około 15.000 mieszkańców, w tem 40 proc. narodowości polskiej i 60 proc. narodowości niemieckiej, — niemal wszyscy wyznania katolickiego (około 700 ewang.). Miasto posiada kilka kościołów, jest siedzibą urzędu starostwa i powiatowego, okręgu urzędu górniczego, sądu powiatowego i izby karnej, komendy oddziałów II pułku piechoty i 3-go pułku ułanów, posiada gimnazja, seminarjum nauczycielskie, szkołę górniczą, liczne inne szkoły zawodowe i elementarne. Kilkanaście, przeważnie średnich i mniejszych zakładów przemysłowych daje w normalnych czasach zatrudnienie około tysiąca robotników.

Aleksy Pająk.

KONIEC.

JAN TADEUSZ HRABIA KLIMCZOK WÓDZ ROZBOJNIKÓW ŚLĄSKICH

223)
STRESZCZENIE POCZĄTKU POWIEŚCI.

Jan Tadeusz hrabia Klimczok z Biełska pozbawiony majątku i nazwiska przez oszusta Lubara uciekł w góry z postanowieniem, że będzie tępił złych, a broił pokrzywdzonych. Klimczok dobrał sobie towarzyszy i utworzył z nimi bandę rozbójniczą, która swoją siedzibę miała w pobliżu malowniczej doliny Bystrej. W jakiś czas później Lubar sterylizował księżniczkę Sulkowskiego i jego córkę, a narzeczoną Klimczoka Klementynę pobrał ją za żonę. Po wróceniu Klementyny do więzienia Lubar spędzał czas na nocnych hulankach, aż pewnego dnia natknął się na wędrowny cyrk w którym występowała piękna Florka. Lubar namawiał babkę Florke Sabinę do zaprzeczenia mu Florke za 600 guldenów. Babka Sabina była bardzo chciwą na pieniądze, to też po długich targach zgodziła się na podłą propozycję Lubara.

Wtem wyskoczył Arnold. Lecz dwóch drabów pchnęło go tak silnie, że upadł na ziemię. Zanim Arnold zdążył znowu powstać i zanim publiczność ochłonęła ze strachu, już czwórka chłopów razem z omdlałą ofiarą uciekła. Całe to zdarzenie nie trwało dłużej, jak kilka sekund. Zanim wrócił spokój, chłopów już dawno nie było!

— Gonić ich, chwycić ich! — tak wołał Arnold.

Lecz było zapóźno. Gdy Arnold wyszedł przed namiot, zobaczył tylko jeszcze zamknięty powóz, którego woźnica zaciął konie. Za chwilę powóz zniknął w ciemności. Powstał straszny hałas.

Wieść o zagadkowym i sensacyjnym uprowadzeniu Florke lotem strzały rozniosła się po placu jarmarczonym. Ze wszystkich stron zbiegali się ludzie i cisnęli się do budy, rozmawiając i gestykulując żywo. Obiegały najdziwniejsze pogłoski.

Jednym się zdawało, że ładną dziewczynę porwano gwałtem. Drugi znowu zupełnie słusznie twierdził, że uprowadzenie Florke stało w związku z pobytym wielkich panów w namiocie. Inni zaś, szczególnie tacy, którzy chcieli uchodzić za bardzo mądrych, a do nich zaliczała się impresario ołbrzymiej damy, uważali całe to zdarzenie za humbug, za dobrze odegraną komedię, którą urządziła babka Sabina, aby Florce zrobić reklamę i ściągnąć mnóstwo gości do budy.

Podczas gdy w tłumie sprzeczano się jeszcze, Arnold i Bożenna biegali bezzadni z wystraszonemi minami. Cóż miało znaczyć to straszne zdarzenie? Brat i siostra Florke przeczuwali, że przyczynił się do tego ryży i błąd pan. Lecz babka zagadnięta o przyczynę, udawała niemniej zrozpaczoną i bezzadną i twierdziła, że o niczem nie wie.

— Przecież będziesz wiedziała, co to za pan! Tyle razy z nim rozmawiałaś. Czy ci nie podał swego nazwiska?

— Nic mi o sobie nie powiadał, — zaklinała się babka, która pod groźnym wzrokiem Arnolda coraz więcej traciła fantazję.

— O mój Boże, mój Boże! — wzdychał Arnold. — Niema wątpliwości, że to sprawa tych wielkich panów. Nasza biedna Florka! Ona swęj hańby nie przeżyje!

Bożenna również była zrozpaczoną. Z usposobienia była jednak spokojniejszą, od brata i nie łatwo traciła głowę.

— Cóż nam pomogą nasze żale i skargi? — powiedziała. — Trzeba działać. Przebież się szybko, Arnoldzie i leć na policję!

Arnold musiał przyznać, że siostra miała rację i że to był jedyny sposób

odzyskania Florke. Bożenna również się przebrała, chcąc na wszelki przypadek być w pogotowiu.

Po upływie kwadransa poszedł Arnold do biura policyjnego. Nie doznał on na policji miłego przyjęcia, gdy opowiedział swoje nieszczęście. Arnold podał dokładny opis Szymona Lubara i reszty jego przyjaciół. Komisarz policyjny, do którego odesłano Arnolda, wysłuchał skargę z uwagą. Na ustach jego zagrał ledwie widoczny uśmiech.

Po dostarczonemu mu opisie, domyślił się odrazu, że to był Szymon Lubar. Czerniowce przecie nie były wielkim miastem. Ogólnie też opowiadano o dzikich orgjach, jakie urządzał Szymon Lubar z innymi arystokratami. Nie mogło więc ulegać żadnej wątpliwości, że napaść spowodował Szymon Lubar. Co robić w takim razie? Czy należało wystąpić przeciwko tak dostojnemu i wielkiemu

nieznikom pociągnięto do odpowiedzialności!

Po takich słowach komisarz policyjny zmienił swą taktykę. A to piękne rzeczy! W jakim tonie pozwalał sobie przemawiać taki przybłąda, taki wagabunda! Szyderczy uśmiech wykrzywił nagle usta komisarza.

— Ty żadasz? Człowieku mizerny, proszę cię na wszystko w świecie, powiedz mi, kim jesteś? Ty nie masz nic do żądania, tylko masz trzymać język za zębami! I jeszcze śmiesz przezywać wielkich panów od nikczemników? Wynoś się czempredziej, bo doczekasz się jeszcze niemiłej niespodzianki, ty... ty... wagabundo!

Tego było za wiele. Arnold zaczął ciężko dyszeć piersiami.

— Powinieneś pan się wstydić! — krzyknął Arnold na urzędnika w szale zapamiętania. — Ośmielasz się pan zarzucać mnie obelgami, ponieważ jestem ubogi i pracuję na chleb w

samą spotkało wielkie nieszczęście. Biadanie Bożenny i Małgosi sprawiło przykrość babce Sabinie. Poruszyło się w niej sumienie.

Teraz dopiero poznała jasno, jak na dłoni, do czego popchnęła ją chciwość. Lecz milczała. Bo brakło jej nawet odwagi przyznać się do winy. Obawiała się słusznej pogardy ze strony Bożenny. Babka Sabina musiała nawet odgrywać komedię, razem biadać z drugim i udawać, że nie wie, gdzie się Florka obraca, choć o tem dobrze wiedziała.

— Biedna nasza Florka! — lamentowała babka. — Niech Pan Bóg ukarze tego niegodziwca, który nas tak ukrzywdził.

Z czasem zaczęto się także obawiać o Arnolda. Cóż wskórał na policji? Dlaczego nie wracał?

Właśnie Bożenna zamierzała udać się za bratem do biura policyjnego. Nagle poczuła, jak ją ktoś zlekka potrząsnął za rękaw. Odwróciła się więc i zobaczyła Witka. Światło ostatniej lampy naftowej, której przed budą babki jeszcze nie zgaszono, padało na jego twarz pomarszczoną i przedwcześnie starą. Podstępnie mrugał on małemi oczkami na Bożennę, dając jej znaki, oby za nim poszła.

Czego chciał karzeć? Cóż miał Bożennie do powiedzenia? Z ciekawości poszła Bożenna za Witkiem poza wóz cyrkowy.

— Co mi dasz, Bożenko, jeżeli ci powiem, gdzie jest Florka? — zapytał się karzeć?

Bożenna spoglądała na niego zdumiona.

— Czy drwisz sobie ze mnie, Witku? — zapytała się niecierpliwie. — Wszystkich nas trapi więcej, jak godzinę trwoga o Florke, Arnold polecił na policję, wzywając jej pomocy, a tobie teraz dopiero rozwiązał się język, i powiadasz, że wiesz, gdzie się moja siostra podziała? Jeżeli wiesz rzeczywiście, dlaczego zaraz mi tego nie powiedziałeś?

W oczach karła skrzyły się dziwne błyski.

— Dlaczego? Dlaczego? Zaraz ci powiem, bo mnie to nic nie obchodzi! Bo jesteście wszyscy tacy dumni, że o biednym Witku nic wiedzieć nie chcecie. A ty szczególnie, czy wejrzyj przez cały rok choć raz z przyjaźną miną na mnie? Prawda, jestem brzydkim i ułomnym. A inni, mówię o tych wielkich panach, którzy pojechali z Florke, są smukli i piękni. Dlaczego więc oni przynajmniej nie mieliby użyć przyjemności z wami? Hahaha!

Parsknął złośliwym śmiechem. Bożenna zbladła z gniewu.

— Co tobie się przysniło, Witku? — ofuknęła go z niechęcią. — My nie jesteśmy nieprzyjaźni ani do ciebie, ani dla nikogo innego! A teraz gadaj! Jeżeli wiesz, gdzie jest Florka, masz obowiązek mi to powiedzieć.

Witek uporczywie potrząsał głową. — Nie, za darmo tego nie zrobię. Jeżeli chcesz tego się dowiedzieć, musisz się zobowiązać, że — przy tych słowach stanął cały w ponsach i jękał się zafrasowany — dasz... mi... całusa!

Słowo się rzekło. Bożenna nie wiedziała, co zrobić, śmiać się, czy też gniewać... Taką drobną przysługę mogła już wyświadczyć Witkowi.

— A więc dobrze, dam ci całusa! Lecz zaraz mi powiedz wszystko, co wiesz. A biada ci, gdybyś sobie za-drwił. Dostyc niegodziwie z twojej strony, że tak długo milczałeś.

ciąg dalszy nastąpi.

Gonić ich... Chwycić ich! — wołał Arnold...

panu? Powstałby z tego niesłychany skandal, szczególnie, że przyjaciele, jakich Szymon Lubar około siebie zgromadził, należeli do najwyższych sfer miasta i okolicy.

A czegoż to właściwie chciał ten akrobata? Z pewnością nie chodziło mu o nic innego, jak o wywołanie skandalu w celu wyzysku. Zastanowiwszy się dobrze, było to zuchwałstwem ze strony linoskoka, że narobił tyle hałasu, z powodu uprowadzenia małej akrobatki. Pewnie w tej samej chwili dobrze się bawił przy szampanie i ostrygach! Komisarz policyjny nie wymieniając oczywiście nazwiska Szymona Lubara, starał się przede wszystkim Arnolda ułagodzić.

— Tylko nie unos się niepotrzebnie, mój przyjacielu — powiedział wyniośle. — Twojej siostrze nie stanie się nic złego. To nic więcej, tylko jakiś żart swawolny. Ci panowie z pewnością nie zrobią twojej siostrze nic złego. Przeciwnie, spodziewam się, że strach, jakiego doznała ta mała wynagrodzą jej sowie!

— Panie komisarzu — odpowiedział Arnold, ledwie panując na swym gniewem, dziękuję za takie żarty. Nam wcale nie zależy na tem, aby nas ci panowie wynagradzali. Żądam tylko, byś mi pan dodał do pomocy jakiego urzędnika, z którym mógłbym uwolnić moją siostrę z rąk tych nikczemników. Żądam także, aby tych

niezwykły wprowadzić, lecz jednak uczciwy i beznaganny sposób! Panie, jeżeli zamiast bronić mojej siostry, przemawiasz w takim tonie, wtedy, panie, nie jesteś lepszym od owych paniczów! Muszę więc sam dochodzić swego prawa!

Urzędnik zbladł, jak trup. Nie powiedział ani słowa, tylko szarpnął za dzwonek. Arnold drząc z oburzenia, odwrócił się od komisarza. Kiedy jednak chciał wyjść z biura, poczuł, że go zatrzymano. Trzech, czterech uzbrojonych policjantów zatrzymało go w prog.

— Odprowadzić tego draba! — rozkazał komisarz. — Dopuścił się on obrazy urzędników. Do jutra rana będzie miał w areszcie policyjnym czas do namysłu, jakim tonem należy przemawiać do urzędnika królewskiego!

Sześć, osiem żylastych dłoni schwycało Arnolda i odprowadziło do aresztu, zanim aresztowany zdołał zebrać myśli i stawić jaki taki opór. Komisarz zaś z zimnym uśmiechem zabrał się do dalszej pracy. Spełnił on swój obowiązek. Drab sam zawinił, że się uniósł i przez to naraził się na nieprzyjemność.

Podczas gdy Arnold siedział w areszcie zamknięty na siedm spustów i szalał z wściekłości, Bożenna z Małgosią umierały ze strachu i niepewności. Małgosia tak się trapiła losem swej nowej przyjaciółki, jak gdyby ją

W jesiennych kwiatach pomodxi

nowa szczęściarka się rodzi

W niedzielę przeciągnął przez Katowice piękny pochód, urządzony z okazji zjazdu delegatów towarzystw ogródków działkowych. Ilustracja obok przedstawia ukwieconą grupę uczestników pochodu i stanowi równocześnie dalszą fotografię konkursową w naszym konkursie premjowym.

Panička, której głowa otoczona jest kółkiem, od którego prowadzi strzałka, wskazująca na powiększenie tej głowy, otrzyma 10 złotych gotówką, o ile pozna siebie w gazecie i w przeciągu trzech dni zgłosi się w Administracji „Siedmiu Groszy” w Katowicach, ul. Sobieskiego nr. 11.

Nie wątpimy, że szczęście jej nie ominie i nie przepuści ona tej sposobności; konkurs nasz bowiem jest tak popularny, że niema dnia, aby któryś ze szczęściarzy nie zauważył swojej podobizny w gazecie i nie skorzystał z premji.

Wczoraj zgłosiło się po premję dwóch szczęściarzy, a mianowicie: p. Bubala Wilhelm z Michałkowic (ul. Maciejowicka), ojciec dwojga dzieci, pozostający obecnie na urlopie turnusowym z kopalni „Maks” oraz p. Chmiel Henryk z Siemianowic (Wandy 50), bezrobotny ślusarz który zarobkuje, uprawiając muzykę podwórzową.

Jutro zamieścimy dalszą fotografię konkursową. Kup gazetę i zobacz, czy to nie Ty czasem wygrałeś 10 zł.

Upadek jedyne go klubu lekkoatletycznego w Katowicach

Jak wygląda sprawa lekkoatletów „Sogoni”?

Od kilku dni opinia sportowa Katowic przepełniona jest niepokojącymi wiadomościami o sytuacji, jaka wytworzyła się w łonie Klubu Sportowego Pogoni, głównie zaś w zasłużonej sekcji lekkoatletycznej. Jeżeli do tej chwili w sprawie tej nie zabieraliśmy głosu, to tylko dlatego, aby społeczeństwo sportowe możliwie jak najdokładniej poinformować o zaszłych wypadkach. Są one bardzo poważne i mogą polskiemu sportowi lekkoatletycznemu na Śląsku sprawić wiele kłopotu.

Otóż jak się dowiadujemy, kilka dni temu odbyło się zebranie zawodników sekcji lekkoatletycznej Pogoni, którzy postanowili wystąpić z klubu. Powodem do tego bolesnego kroku, jak go określają zawodnicy, miał być zupełny brak zainteresowania sekcją i jej członkami ze strony władz państwowych, samorządowych, sportowych i zarządu własnego klubu. — brak sprzętu do treningu, — wprost karygodne warunki higieniczne na boisku klubu, zdekompletowanie zarządu sekcji, brak jakiegokolwiek zainteresowania u pozostałych członków zarządu sekcji, sprawa Sznajdra, który po otrzymaniu posady na poczcie, na skutek pogroźek o jej utracie musiał opuścić macierzysty klub, brak zawodów itp.

Powody, jak widzimy bardzo poważne. Wiele z nich położyć można na karb ludzi, których wprowadzono do zarządu sekcji, ludźce się, że ludzie ci potrafia poprawić sytuację. Eksperymenty te prowadzone przez dwa lata okazały się fatalne. Aż przyszła chwila, że zawodnicy pozostali bez zarządu. Dołączyła się jeszcze do tego sprawa Sznajdra, zawodnika cenego i lubianego. Zezwolenie na przejście Sznajdra do Pocztyowego PW. jest nie w porządku z przepisami o amatorsztwie i wygląda na jawne popieranie profesjonalizmu. Inne niedociągnięcia dopełniły resztę.

„Gorzej już nie może być w sekcji” oświadczył Miller, jeden z czołowych zawodników. Zwołano zebranie. Zawodnicy A klasowy zgłosili wspólne wystąpienie z klubu. Za nimi poszli zawodnicy młodsi. Nie chcąc jednak marnować dotychczasowego dorobku,

wybrano komisję, złożoną z 5-ciu osób, która chwilowo zastępuje zarząd sekcji. Komisji tej powierzono ratowanie sytuacji. Na czele komisji stanął były członek zarządu sekcji p. Dorożyński oraz zawodnicy Rakoczy i Miller. Komisja ta w pierwszym rzędzie udała się do prezesa klubu p. pułk. Piaseckiego. Prezes klubu uznał błędność zawodników za słuszną, oświadczył jednak, że nie może nic uczynić, aby sytuację polepszyć. Zawiadomiono więc zarząd SOZLA o wystąpieniu zawodników z klubu.

Po wyczerpaniu wszystkich źródeł możliwości naprawy, komisja znalazła się w położeniu wprost beznadziejnym. Niektórzy członkowie komisji chcą złożyć swe mandaty. Stan rzeczy coraz bardziej się pogarsza, rozgoryczenie zawodników jest coraz większe. Jeżeli komisja ta nie będzie miała dość siły, aby wytrwać do chwili nowego zarządu, który swym składem osobowym da gwarancję naprawy, zawodnicy rozłączą się. Gdyby komisja dziś zrezygnowała z pełnienia niewdzięcznej funkcji, część zawodników natychmiast wstąpi do Różdzenia, część zasili szeregi Stadjonu i Sokoła, a stołeczne miasto, najbardziej usportowionej dzielnicy Polski pozostałoby bez klubu lekkoatletycznego. Na domiar

złego dołączyło się oświadczenie zawodników A klasowych, którzy postanowili aż do czasu, gdy klub i sekcja nie wrócą do normalnych warunków rozwoju, nie brać udziału w żadnych zawodach, — twierdzą, że ratowanie sekcji i reszty zawodników jest w tej chwili ważniejsze.

Co będzie dalej? — niewiadomo. Jedno jest pewne, że zawodnicy wyznaczeni do reprezentacji, udziału w niej nie wezmą, chyba, że władze zapewnią normalny rozwój lekkoatletyki polskiej w Katowicach. Obecny zarząd klubu urządza tylko do czasu walnego zebrania, t. j. 15 b. m. Jaki będzie nowy zarząd klubu? Płk. Piasecki oświadczył, że w tych warunkach na czele klubu nie stanie. A więc do czasu nowego walnego zebrania klubu nie się u lekkoatletów nie poprawi. Ze swej strony apelujemy do komisji zawodniczej, by zechciała wytrwać do czasu naprawy. Wiemy, że rola członków komisji jest bardzo nieważniejsza. Sądymy jednak, że słusność stanowiska zawodników zostanie u kompetentnych czynników doceniona, że zrobią one coś, by dotychczasowy piękny dorobek sportowy lekkoatletów Katowic, który zawdzięczamy tylko pracy zawodników i kilku oddanym jednostkom, nie został zmarnowany.

Nie chcą zmian

Łódź i Liga głosują przeciw ułatwieniu dla „Polonii”

Projekt modernizacji rozgrywek finałowych o wejście do ligi, wysunięty przez wydział gier i dyscypliny, ma słabe szanse. Przeciwno niemu wypowiedziały się, jak dotychczas, okręg łódzki, a także i liga. Jedyne głos za reformą oddał okręg poznański. Z zaciekawieniem oczekiwane są odpowiedzi okręgów śląskiego i wileńskiego, gdyż przypuszczają należy, że Warszawa, dla dobra swej

„Polonii” wypowie się za przyjęciem reorganizacji.

O ileby projekt ten nie uzyskał większości, wówczas rozpoczęcie półfinałów nastąpiłoby przypuszczalnie w dniu 17-go września. W pierwszym półfinale spotkałyby się warszawska „Polonia” ze śląskim „Naprzodem”, w drugim — wileński WKS. z „Polonią” (Przemyśl).

Zgon ś. p. dr. Edwarda Cetnarowskiego

Dr Edward Cetnarowski nie żyje! Jak grom z jasnego nieba spadła wczoraj ta wiadomość na całą Polskę.

Jeden z najbardziej zasłużonych pionierów sportu polskiego wogóle a piłkarstwa w szczególności, zasłabł nagle na przedmeczku Wisła — Cracovia i zmarł w drodze na rekach odwożących go do domu przyjaciół.

Dziś chylił czoła przed śmiertelnymi szcztakami niezapomnianej pamięci działacza, któremu piłkarstwo polskie zawdzięcza iwa część swych chlubnych sukcesów.

Cześć Jego pełnemu dobroci sercu i kryształowej duszy!

Kto będzie bronił

barw polskich przeciw Jugosławii?

Kapitan sportowy p. Kaluza ustalił wczoraj na mecz piłkarski Polska — Jugosławia, który odbędzie się 10 bm. w Warszawie, następującą drużynę Polska: Albański, Pająk, Bulańców, Kotlarczyk II, Kotlarczyk I, Mysiak, Niechciol, Artur, Nawrot, Pazurek i Wodarz. Jako rezerwowych: Fontowicza, Cebulaka, Dziwisza, Ciszewskiego i Króla.

Ciekawostki piłkarskie

— W dniu 10 września odbędzie się na boisku KS. Pogoń Katowice mecz międzymiastowy Katowice — Rybnik. Jako przedmecz odbędzie się spotkanie dwu reprezentacji piłkarskich Śląska, celem wyłonienia reprezentacji przeciwko Budapesztowi. W związku z tem na całym Śląsku wydano zakaz gry.

— Zarząd SOZPN wzywa kluby Śląskie do zapodania na 5 dni przed terminem o każdorazowo odbywających się zebraniach Klubu, i walnych obrad. Celem bliższego kontaktu, zamierza bowiem zarząd SOZPN wydelegować swego przedstawiciela.

— Wszystkie kluby Śląskie powinny do 8 bm. podać sekretariatowi SOZPN wyniki rozegranych spotkań z drużynami zagranicznymi.

— Na podstawie weryfikacji mistrzostw śląskich, mistrzem Śląska Ligi uznano KS. Naprzód Lipiny, zaś wicemistrzem IFC Katowice.

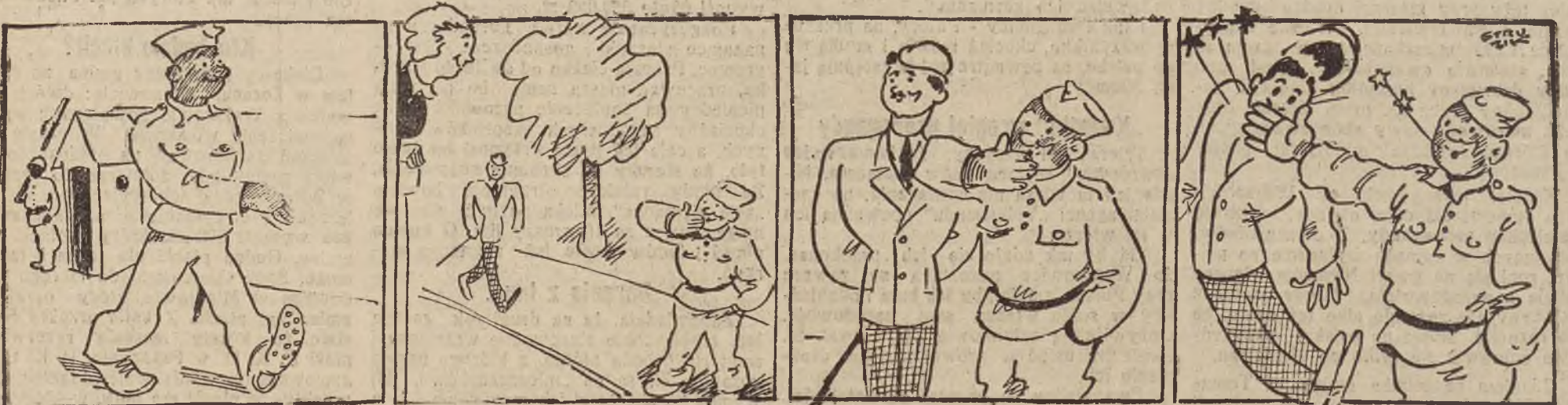
Kosok wyjechał do Wiednia

Jak się dowiadujemy, Kosok wyjechał do Wiednia, aby przeprowadzić operację kolana. Po zbadaniu jednak chorej nogi przez docenta Mandla, okazało się, że operacja nie jest konieczna i wystarczy leczenie, którego podjęli się dwaj znani lekarze wiedeńscy dr. Schwarz i dr. Sommer. W Wiedniu pozostanie Kosok przez kilka tygodni.

Edna porażki Heleny Wills

Niedawno poniesiona porażka w mistrzostwie tenisowym Ameryki przez niepokonaną od lat mistrzynię Helenę Wills, jest w całym świecie tenisowym żywo komentowane. Jedno z francuskich pism sportowych podaje wiadomość, która rzuca dość znamienne światło na stosunki, panujące w amerykańskim tenisie. Według tej informacji ojciec Heleny Wills miał publicznie oświadczyć, że Amerykański Związek Tenisowy wywarł pewnego rodzaju presję na jego córce, by wzięła udział w tegorocznym mistrzostwie, mimo choroby, ażeby zapewnić finansowe powodzenie imprezie. Trener Heleny Wills oświadczył, że Helena Wills już na treningach przed zawodami skarżyła się na dotkliwie bóle, a obecna mistrzyni USA, Helena Jacobs dała wyraz swemu przekonaniu niedwuznacznie, że do walki z nią wystąpiła na korcie Helena Wills — chora.

Przygody bezrobotnego Froncka

Froncek otrzymał przepustkę, a że miłość w sercu czuje więc jaknajspieszniejszym krokiem do swej panny maszeruje.

Stój teraz na chodniku, z okna patrzy jego miła, a on całus za całusem z namłętnością jej posyła.

Zobaczył to jakiś cywil i u boku Froncka staje, a choć zadrżość pierś mu śliska, to obojętność udaje.

Froncek zaś z wielkim zapalem, śląc całuska swojej miłej, nahałnemu cywilowi daje w gębę z całej siły.

(Cz. dalszy nastąpi.)